

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ ОПРЕДЕЛЕНО СЪС
ЗАПОВЕД 3374 / 26.11. 2024 Г. НА РЕКТОРА НА МУ-ПЛЕВЕН
ПРОФЕСОР Д-Р Д.ДИМИТРОВ.**

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

ЧЛ.КОР. ПРОФЕСОР НИКОЛАЙ К. ЦАНКОВ

КЛИНИКА ПО ДЕРМАТОЛОГИЯ И ВЕНЕРОЛОГИЯ

АЧИБАДЕМ-СИТИ КЛИНИК –ТОКУДА БОЛНИЦА – СОФИЯ

**ОТНОСНО : Защита на дисертационен труд на Д-р Христина
Викторова Хайдудова за придобиване на образователна и научна
степен „ДОКТОР“ ,професионално направление**

**7.1 „МЕДИЦИНА“, по докторска програма „ДЕРМАТОЛОГИЯ
И ВЕНЕРОЛОГИЯ“**

Дисертационният труд на Д-р Христина Викторова Хайдудова „Клинико-епидемиологичен анализ на разпространението на сифилис в Плевенския регион“ е написан на 120 стандартни

машинописни страници с приложени 20 таблици и 13 фигури. Цитираната литература на базата,на която е изграден дисертационния труд обхваща общо 249 източника (20 на кирилица и 229 на латиница).Дисертантката представя 3 публикувани научни статии(2 в България и една в чужбина), както и 6 доклада на национални конференции и конгреси и 3 доклада на научни форуми в чужбина.

СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

Дисертационният труд е структуриран по следния начин: Въведение, Литературен обзор, Цел,

Задачи и Методи, Резултати, Обсъждане на резултатите, Изводи и Препоръки, Приноси,

Заклучение, Библиография.

ЛИТЕРАТУРНИЯТ ОБЗОР се базира на проучена национална и чуждестранна актуална литература относно честотата на заболяването и неговата епидемиология, поставянето на диагноза, както и диагностични проблеми възникващи в съвременния свят, психологични проблеми и лечение.

Обзорът показва задълбочено проучване на националната и чуждестранна литература по проблемите на сифилиса както в миналото, така и по отношение на съвременните проблеми в областта на разпространението, епидемиологията, общността MSM и настоящите тенденции в лабораторната диагностика. Всички литературни данни дават база за по-нататъшно проследяване на заболяемостта от сифилис в района на гр. Плевен.

ЦЕЛТА на дисертационния труд е формулирана на базата на известните литературни данни и насочена към клинично-епидемиологичен анализ на заболяемостта от сифилис в Плевенския регион (2008 – 2022 г.).

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ. Извършен е клинично-епидемиологичен анализ на 323 пациенти със сифилис (192 мъже и 131 жени) лекувани и проследени в периода 2008 – 2022 г.

За първи път в нашата страна се прави срезен анализ за определяне на честотата, епидемиологията и клиниката на категорията „Мъже, които правят секс с мъже“ (MSM), както и анализ на честотата, епидемиологията и клиниката на сифилиса сред ромския етнос.

От лабораторните тестове са проследени неспецифичните микрофлокулационни тестове, специфичните трепонемни методики и тестът HIV 1/2 Rapid test за откриване на Ig A, IgM и Ig G антитела срещу HIV -1 и HIV -2 за ранна диагноза на СПИН.

Данните от направените изследвания са анализирани със статистическия софтуер IBM SPSS Statistics 26.0.0. При проучванията са спазени националните и международни изисквания за запазване на анонимността на пациентите, които са наблюдавани изследвани.

На 50 пациенти с потвърден от тях сексуален контакт със същия пол (MSM) е направен анализ на рисковите фактори за разпространение на сифилиса.

Сред същата група, най-засегнати са пациенти на възраст между 20 и 29 години, а 78% от тях са с български етнически произход.

МСМ,които злоупотребяват с алкохол или комбинация алкохол и наркотици се заразяват над 2 пъти по-често. От тях 22% са с първичен сифилис,34% са с вторичен сифилис, 34% са с ранен латентен сифилис,а 6% с късен латентен сифилис.

Установява се,че броят на диагностицираните болни със сифилис в Плевенската клиника нараства след 2016 година,както и че се установява увеличение на хомосексуалистите с коинфекция Сифилис – ХИВ.

За периода 2008 – 2022 г. са диагностицирани 113 роми с различни форми на сифилис,от тях 45,13% мъже и 54,88% жени. При ромите се установяват повече проституиращи жени (11,5% срещу 2,4%) и по-малък брой хомосексуалисти (9,7% срещу 18,6%) в сравнение с българското население.

Социалните, битови и здравни проблеми сред ромите са подобни на тези описани в литературата за страните в Централна и Източна Европа – заболелите роми са по-млади,по-необразовани, в по голям процент безработни. Честотата на заболяемостта от сифилис сред тях е 10 – 13 пъти по-висока в сравнение с другите етноси.

В дисертационният труд са описани редки казуистични случаи – сифилитичен увеит при ХИВ позитивен пациент ,както и описание и обсъждане на случаи с ранен вроден сифилис.

ИЗВОДИ. Въз основа на проведените проучвания, Авторката на дисертационния труд формулира 6 извода.

От тях ,извод N 5 има голямо значение за формиране на **бъдеща национална стратегия и политика на органите на Българското здравеопазване.**

„Сравнението на данните за заболяемостта от сифилис в Плевенски регион и страните от Евророната показва ,че през периода 2008 – 2022 година в област Плевен средната честота в България е 5,5% ,а в страните от ЕС е 5,8% / 100,000 души.

ПРИНОСИ . Отчитам като важен принос на дисертационния труд двата оригинални приноси :

1.За първи път в България е осъществен клинично – епидемиологичен анализ на боледуващи от сифилис мъже,които правят секс с мъже.

2. За пръв път в страната се описва клиничната характеристика на сифилиса сред ромската етническа група.

Тези приноси дават основание за разработване на нова национална стратегия в борбата със заболяемостта от сифилис.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ. Отделни колони в таблици 3, 4, 6, 9, 10, 14, 15 и 16 са обозначени на английски език, което прави не добро впечатление в дисертационен труд посветен на национални проблеми в областта на здравеопазването.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ. Дисертационният труд представен от Д-р Христина Хайдудова се появява в период, в който организацията, научните проучвания и регламентираните правила в областта на Българската венерология не са на нивото 1970 – 2008 г.

Надявам се, че представеният дисертационен труд ще даде тласък за други подобни проучвания в регионален и национален мащаб.

Оценявам високо приноса на научният ръководител на дисертантката, както и на цялата Университетска клиника по Дерматология и Венерология от град Плевен за проучванията на тази важна за страната заболяемост, която получава реален израз с представения дисертационен труд.

Считам, че представеният дисертационен труд притежава всички качества и достойнства и убедено препоръчвам на научното жури да гласува за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Д-р Христина Хайдудова.

Рецензент : На основание чл. 59 от ЗЗЛД

Чл.кор.Професор Николай К.Цанков

TO THE CHAIRMAN OF THE SCIENTIFIC JURY APPOINTED BY ORDER 3374 / 26.11. 2024. OF
THE RECTOR OF MU-PLEVEN PROFESSOR DR. D. DIMITROV.

REVIEW

FROM

PROFESSOR NIKOLAI K. TSANKOV

CLINIC OF DERMATOLOGY AND VENEREOLOGY

ACIBADEM-CITY CLINIC -TOKUDA HOSPITAL - SOFIA

BACKGROUND: Defence of the dissertation of Dr. Hristina Viktorovna Haidudova for the degree of Doctor of Education and Science, professional field of study

7.1 'MEDICINE', doctoral programme 'DERMATOLOGY AND VENEROLOGY'

The dissertation of Dr. Hristina Viktorovna Haidudova "Clinico-epidemiological analysis of syphilis prevalence in Pleven region" is written in 120 standard typewritten pages with 20 tables and 13 figures. The cited literature on the basis of which the dissertation is based comprises a total of 249 sources (20 in Cyrillic and 229 in Latin). The dissertant presents 3 published scientific articles (2 in Bulgaria and one abroad), as well as 6 papers at national conferences and congresses and 3 papers at scientific forums abroad.

STRUCTURE OF THE DISSERTATION.

The dissertation is structured as follows : Introduction, Literature review, Objective, Objectives and Methods, Results, Discussion of Results, Conclusions and Recommendations, Contributions,

Conclusion, Bibliography.

The LITERATURE REVIEW is based on a survey of national and international current literature on the prevalence of the disease and its epidemiology, diagnosis, and diagnostic problems arising in the modern world, psychological problems and treatment.

The review shows a thorough study of the national and international literature on syphilis both in the past, and in relation to contemporary issues in prevalence, epidemiology, the MSM community and current trends in laboratory diagnosis. All literature data provide a basis for further monitoring of syphilis incidence in the Pleven region.

OBJECTIVE of the dissertation is formulated on the basis of the known literature data and aimed at clinical-epidemiological analysis of syphilis incidence in the Pleven region (2008 - 2022).

MATERIAL AND METHODS. Clinico-epidemiological analysis of 323 syphilis patients (192 men and 131 women) treated and followed up in the period 2008 - 2022 was performed.

For the first time in our country, a cross-sectional analysis was performed to determine the incidence, epidemiology and clinic of the category "Men who have sex with men" (MSM) , as well as an analysis of the incidence, epidemiology and clinic of syphilis among the Roma ethnicity.

Of the laboratory tests, nonspecific microflocculation tests, specific treponemal methodologies and the HIV ½ Rapid test for detection of Ig A, IgM and Ig G antibodies to HIV -1 and HIV -2 for early diagnosis of AIDS were followed.

The data from the studies were analyzed using IBM SPSS Statistics 26.0.0 statistical software. National and international requirements for preserving the anonymity of the patients who were observed were observed during the studies.

Fifty patients with confirmed same-sex sexual contact (MSM) were analyzed for risk factors for syphilis transmission.

Among the same group, the most affected patients were aged between 20 and 29 years, and 78% of them were of Bulgarian ethnic origin.

MSM who abuse alcohol or a combination of alcohol and drugs are infected more than 2 times more often. Of these, 22% had primary syphilis, 34% had secondary syphilis, 34% had early latent syphilis, and 6% had late latent syphilis.

The number of patients diagnosed with syphilis in the Pleven clinic has been increasing since 2016, and there has been an increase in homosexuals with syphilis-HIV coinfection.

For the period 2008 - 2022, 113 Roma were diagnosed with various forms of syphilis, 45.13% of them men and 54.88% women. Roma were found to have more prostituted women (11.5% vs. 2.4%) and fewer homosexuals (9.7% vs. 18.6%) compared to the Bulgarian population.

The social, domestic and health problems among Roma are similar to those described in the literature on Central and Eastern European countries - the sick Roma are younger, less educated, unemployed in higher percentages. The incidence of syphilis among them is 10-13 times higher than among other ethnic groups.

The thesis describes a rare casuistic case - syphilitic uveitis in an HIV positive patient, as well as a description and discussion of cases with early congenital syphilis.

CONCLUSIONS. Based on the studies, the author of this dissertation formulated 6 conclusions.

Of these, conclusion N 5 has great significance for the formation of future national strategy and policy of the Bulgarian health authorities.

"The comparison of the data on the incidence of syphilis in the Pleven region and the Eurozone countries shows that in the period 2008 - 2022 in the Pleven region the average incidence in Bulgaria is 5.5% and in the EU countries is 5.8% / 100,000 people.

CONTRIBUTIONS. I acknowledge as important contributions of the dissertation the two original contributions:

1. For the first time in Bulgaria a clinical and epidemiological analysis of men with syphilis who have sex with men has been carried out.
2. For the first time in the country the clinical characteristics of syphilis among the Roma ethnic group are described.

These contributions provide the basis for the development of a new national strategy to combat the incidence of syphilis.

CRITICAL REMARKS. Individual columns in Tables 3,4,6,9,10,14,15 and 16 are labeled in English, which does not make a good impression in a dissertation devoted to national health problems.

These contributions provide the basis for the development of a new national strategy to combat the incidence of syphilis.

CRITICAL REMARKS. Individual columns in Tables 3,4,6,9,10,14,15 and 16 are labeled in English, which does not make a good impression in a dissertation devoted to national health problems.

CONCLUSIONS. The dissertation presented by Dr. Hristina Haidudova appears in a period when the organization, scientific research and regulated rules in the field of Bulgarian Venereology are not at the level of 1970 - 2008.

I hope that the presented thesis will give impetus to other similar studies on regional and national scale.

I highly appreciate the contribution of the scientific supervisor of the dissertation, as well as of the entire University Clinic of Dermatology and Venereology from the city of Pleven to the research of this important national morbidity, which is given real expression with the presented dissertation.

I believe that the presented dissertation has all the qualities and merits and I confidently recommend to the scientific jury to vote for the award of the educational and scientific degree "Doctor" to Dr. Hristina Haidudova.

Reviewer:

Professor Nikolay K. Tsankov **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**